

หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย

จิตาภา โรจนวิจิตร

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา, ขวนชม ชินะตั้งกูร

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

อีเมล: Pornchaiwonthum@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย 2) เพื่อศึกษาความสอดคล้องของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) เพื่อยืนยันองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย และ 4) เพื่อสร้างแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ บุคลากรในสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย จำนวน 739 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างการใช้ สูตรการคำนวณของ Taro Yamane และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 397 คน ในการตอบแบบสอบถาม เพื่อศึกษาองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลในการบริหารของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย ใช้การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาล และใช้การสนทนากลุ่มใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงจากผู้จัดการ จำนวน 10 คน เพื่อยืนยันและหาแนวทางการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลในการบริหารของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย พบว่า มีจำนวน 12 องค์ประกอบ และ 73 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) ความมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 7 ตัวแปร 2) การจัดการผลผลิต ประกอบด้วย 6 ตัวแปร 3) ความมีคุณธรรม ประกอบด้วย 7 ตัวแปร 4) วัฒนธรรมองค์กร ประกอบด้วย 7 ตัวแปร 5) หลักนิติธรรม ประกอบด้วย 4 ตัวแปร 6) การจัดการผลประโยชน์ ประกอบด้วย 7 ตัวแปร 7) การรับฟังข้อคิดเห็น ประกอบด้วย 7 ตัวแปร 8) บทบาทผู้นำ ประกอบด้วย 5 ตัวแปร 9) ความโปร่งใสสำคัญ: ศิล 5, การดำเนินชีวิต, นักเรียน

2. การตรวจสอบความสอดคล้องของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย กับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ความสอดคล้องขององค์ประกอบในครั้งที่ 1 มีจำนวนตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 73 ตัวแปร แต่ยังมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตัวแปรสังเกตได้บางตัวต่ำกว่าเกณฑ์ 0.5 จึงตัดออก และนำตัวแปรสังเกตได้ ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากกว่า 0.5 มาสร้างโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันครั้งที่ 2 จึงได้จำนวน

องค์ประกอบในครั้งที่ 2 มีจำนวนตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 49 ตัวแปร ทั้งนี้ในการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลทั้ง 2 ครั้งได้อยู่ภายใต้เงื่อนไขของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน และค่า p-value ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การยืนยันองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลในการบริหารของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญยืนยันองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลในการบริหารของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย โดยมีความเห็นสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน

4. การสร้างแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยพบว่า มีแนวทางการบริหารงาน แบ่งเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย 29 แนวทาง ได้แก่ 1) ด้านการบริหาร จำนวน 7 แนวทาง 2) ด้านการเรียนรู้ จำนวน 4 แนวทาง 3) ด้านการเพิ่มสมรรถนะ จำนวน 6 แนวทาง 4) ด้านการด้านเทคโนโลยี จำนวน 4 แนวทาง และ 5) ด้านการด้านการสร้างองค์กร จำนวน 8 แนวทาง

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล, สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย

Good Governance Administration in Thai Public Health Saving and Credit Cooperatives

Jidapar Rotchanawijit

Faculty of Education Bangkok Thonburi University

Kamonmal Chaisirithanya, Choanchom Chinatangkun

Faculty of Education Bangkok Thonburi University

Email: Pornchaiwonthum@gmail.com

ABSTRACT

The objectives of research were to (1) explore the factors of good governance administration in Thai Public Health Saving and Credit Cooperatives, (2) examine the concordance of the factors of good governance administration in Thai Public Health Saving and Credit Cooperatives with empirical data, (3) confirm the factors of good governance administration in Thai Public Health Saving and Credit Cooperatives, and (4) determine the guidelines for good governance administration in Thai Public Health Saving and Credit Cooperatives.

The research was designed by mixed methodology, qualitative and quantitative research. Population of the research was 739 personnel from 161 Thai Public Health Saving and Credit Cooperatives; 161 managers and 578 officers. The samples were retrieved by stratified random sampling, 397 personnel; 161 managers and 236 officers. The 10 experts were selected for interview of good governance variables and 10 managers were selected by purposive sampling method for focus group discussion. The instruments used for data collection were in-dept interview form and questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, Exploratory Factor Analysis, and Confirmatory Factor Analysis, as well as content analysis.

Major findings: (1) The 12 factors with 73 variables of good governance administration were found; 1) efficiency with 7 variables, 2) product management with 6 variables, 3) morality with 7 variables, 4) organizational culture with 7 variables, 5) rule of law with 4 variables, 6) benefit management with 7 variables, 7) suggestion hearing with 7 variables, 8) role of leader with 5 variables, 9) transparency with 6 variables, 10) accountability with 7 variables, 11) improvement with 4 variables, and 12) controlling and supervision process with 6 variables respectively. (2) The

factors of good governance administration in Thai Public Health Saving and Credit Cooperatives were in concordance with the empirical data. (3) The factors of good governance administration of Thai public health saving and credit cooperatives were confirmed by the consensus of experts. and (4) The 5 aspects including 29 guidelines for good governance administration of Thai public health saving and credit cooperatives were found as follows; 1) administration with 7 guidelines, 2) learning with 4 guidelines, 3) competency building with 6 guidelines, 4) technology with 4 guidelines, and 5) organization building with 8 guidelines.

Keywords: Good Governance Administration, Thai Public Health Saving and Credit Cooperatives

1. บทนำ

สภาพการณ์ปัจจุบันประเทศกำลังเผชิญปัญหาทางเศรษฐกิจตกต่ำ ประเทศต่าง ๆ จึงได้นำแนวความคิดที่เป็นที่ยอมรับและมีการนำมาปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมในทวิภูมิภาคนั้นก็คือองค์การสหกรณ์ ซึ่งสหกรณ์เป็นองค์กรธุรกิจที่แตกต่างไปจากองค์กรภาคธุรกิจเอกชนและรัฐวิสาหกิจ โดยมีกรอบแนวคิดในการบริหารจัดการที่ต้องยึดมั่นหลักการและวิธีการสหกรณ์ เพื่อความมีประสิทธิภาพเป็นที่พึงพาของสมาชิกมีเครือข่ายความร่วมมือกันตั้งแต่ระดับรากหญ้าไปจนถึงระดับโลกในรูปของขบวนการสหกรณ์ เกิดจากแนวความคิดของนักอุตสาหกรรมชาวอังกฤษ ชื่อ โรเบิร์ต โอเวน (Robert Owen) ถือกันว่าเป็นจุดกำเนิดของขบวนการสหกรณ์เกิดขึ้นในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 ได้มีการริเริ่มนำวิธีการสหกรณ์มาใช้ในการแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจของกลุ่มคนที่มีสภาพปัญหาและความต้องการอย่างเดียวกัน อันเป็นผลสำเร็จในการแก้ปัญหา สำหรับประเทศไทยระบบสหกรณ์ได้กำเนิดขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2453 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่ได้ดำเนินการอย่างจริงจังเมื่อปี พ.ศ. 2458 โดยพระราชวรวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ในฐานะทรงเป็นอธิบดีกรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ และนายทะเบียนสหกรณ์พระองค์แรก ในสมัยแรกเริ่มสหกรณ์มีจุดมุ่งหมายให้การช่วยเหลือสมาชิกคนจนที่ประกอบอาชีพกสิกรรมรายย่อย เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศกสิกรรม การซื้อขายพืชผลทางการเกษตรมักถูกพ่อค้าคนกลางเอาเปรียบอยู่เสมอ การขาดแคลนทุนทรัพย์ในการประกอบอาชีพจำเป็นต้องกู้ยืมเงินจากพ่อค้า คหบดีทำให้รัฐบาลต้องยื่นมือเข้ามาช่วยแก้ปัญหาอย่างจริงจังด้วยวิธีการสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2554).

การปฏิบัติงานในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) จำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพทันโลกทันเหตุการณ์อยู่ตลอดเวลาในองค์ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และจากสภาพเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงในบริบทของประเทศ รวมทั้งความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ หน่วยงานส่วนใหญ่ที่ประสบผลสำเร็จในปัจจุบันล้วนเป็นผลมาจากการปรับองค์กรให้มีความยืดหยุ่น มีการเรียนรู้ถึงวิธีการ

ทำงานแบบใหม่ ๆ ที่มุ่งเน้นให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองความต้องการ ความคาดหวังของประชาชน หรือผู้รับบริการที่ปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา คุณภาพการบริการจึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่ถูกนำมากล่าวถึงอย่างกว้างขวางทั้งในกลุ่มบุคคลที่เป็นผู้ให้บริการและเป็น คุณภาพการบริการจึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่ถูกนำมากล่าวถึงอย่างกว้างขวางทั้งในกลุ่มบุคคลที่เป็นผู้ให้บริการและผู้รับบริการ (บุญใจ ศรีสถิตนรากุล. (2544).

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้กำหนดทิศทางในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประชารัฐได้อาศัยหลักคิดของนักคิดและนักวิชาการที่ได้ร่วมกันเปิดเวทีความคิดซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการประยุกต์ใช้ยุทธศาสตร์สำคัญสำหรับการพัฒนาสังคมไทยให้มีความเข้มแข็งมากกว่าที่เป็นอยู่ โดยเฉพาะการเน้นสิทธิ เสรีภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาประสิทธิภาพของรัฐ และระบบราชการให้เกิดความโปร่งใสตรวจสอบได้ และหากพิจารณาประกอบกับโครงสร้างของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบันที่มีสาระสำคัญคือส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพิ่มขึ้นตลอดทั้งปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและทางรัฐบาลได้ให้สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยให้คำปรึกษา ในการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเพื่อเป็นส่วนช่วยให้ประเทศไทย สามารถพัฒนาฝ่าฟันวิกฤติทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างรวดเร็ว โดยสำนักงาน ก.พ. ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรี พิจารณาเป็นวาระแห่งชาติ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ประชุม มีมติเห็นชอบให้เป็นวาระแห่งชาติ สำหรับการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีตามที่สำนักงาน ก.พ. เสนอ และออกเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี กำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งกำหนดแผนโครงการ เพื่อปรับปรุงงานในความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล และให้สำนักงาน ก.พ. รวบรวมและประเมินผลเพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรี (ประสิทธิ์ ดำรงชัย.(2558.)

จากกระแสความก้าวหน้าของโลก โดยเฉพาะในด้านเทคโนโลยีในช่วงเกือบยี่สิบปีที่ผ่านมาเป็นสาเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของโลกที่รวดเร็ว รุนแรง เปิดกว้าง และมีการแข่งขันที่สูง จนทำให้มีผลกระทบเกิดขึ้นมากมาย โดยเฉพาะต่อเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าประเทศใดปรับตัวไม่ทันอ่อนแอ และภาครัฐล่าสมัยก้าวไม่ทันกับความเจริญเหล่านั้น ประเทศนั้นก็พบกับปัญหาบ้านเมืองในเกือบทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจของหลาย ๆ ประเทศตกต่ำ เกิดภาระหนี้สินท่วมท้น ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่ประสบกับปัญหาดังกล่าว รวมทั้งการบริหารองค์กรใด ๆ ก็ตาม “คน” นับว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดในการบริหาร ทั้งนี้เพราะคนเป็นทั้งผู้ที่ทำให้ได้มาซึ่งทรัพยากรการบริหาร รวมถึงเป็นผู้ใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายนั้น ๆ ด้วย เป้าหมายสำคัญของการบริหารองค์กรอยู่ที่ประสิทธิผลของงาน ความมั่นคง และความเจริญก้าวหน้าขององค์กร ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์กรมากปัจจัยหนึ่ง คือ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลผู้บริหารองค์กร ดังนั้น หากจะแก้ปัญหานั้น ให้ผ่านพ้นโดยเร็ว ประเทศกำลังพัฒนาต่าง ๆ จึงได้ให้ความสำคัญต่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้กับประเทศที่จะสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงและด้านกับภาวะวิกฤตอย่างทันสถานการณ์ซึ่ง Good Governance หรือ ธรรมาภิบาล หรือ การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี นับเป็น กติกา หรือ กฎเกณฑ์การบริหารปกครองที่ดี เหมาะสมและเป็นธรรม มีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างกฎเกณฑ์และกลไกบริหารให้ดีขึ้น พัฒนาศักยภาพของนักวิชาการให้สามารถช่วยในการเสนอแนะแนวทางบริหารกิจการบ้านเมืองอย่างถูกต้อง กล่าวหาญ และมีจริยธรรม ให้มีการปรับปรุงระบบการตัดสินใจและบริหารงานของภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน ขยายโอกาสให้ประชาชนรับรู้ข่าวสาร และการขจัดการทุจริต ประพฤติมิชอบต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน โดยมีหลักการบริหารพื้นฐานอยู่ 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งจะต้องดำเนินการทั้งระดับประเทศ ภาครัฐ และองค์กรต่าง ๆ ด้วยการสร้างกลยุทธ์ระยะเฉพาะหน้า

ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อสนับสนุนให้ธรรมาภิบาลมีความยั่งยืน ในการปฏิรูป 3 ส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน โดยมีมาตรการที่จะเร่งรัดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด (บวรศักดิ์ อุวรรณโน. (2542)

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้จัดการสมาคมคนงานปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ซึ่งต้องปฏิบัติงานร่วมกับสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขทั่วประเทศ ได้ตระหนักว่าหลักการบริหารธรรมาภิบาลที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีหลักการดำเนินงานที่มีแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงการบริหารในรูปแบบใหม่อยู่แล้ว แต่การนำมาปฏิบัติของผู้จัดการหรือผู้บริหารสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขมีการนำมาปฏิบัติยังไม่จริงจัง เพราะสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขมีภาระหน้าที่อำนาจการบริหาร และต้องรับผิดชอบการตัดสินใจมากขึ้น อีกทั้งต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ รวมถึงการแข่งขันกับสถาบันการเงินอื่น จึงต้องการประสานงาน ร่วมกับบุคคลองค์กรหรือหน่วยงานภายนอก รวมถึง การมีองค์คณะบุคคล เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อเสริมสร้างการบริหารที่มีประสิทธิภาพ ผู้จัดการหรือผู้บริหารจึงควรใช้เทคนิค หลักการบริหารงานที่ทำให้บุคลากรในสหกรณ์ให้มีขวัญกำลังใจ และพร้อมที่จะปฏิบัติตามภารกิจ ด้วยความเต็มใจตลอดจนเกิดประโยชน์สูงสุดแก่สมาชิก ขบวนการสหกรณ์ สังคม และประเทศชาติ ผู้วิจัยจึงสนใจและได้ศึกษาหลักธรรมาภิบาลในการบริหารของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย ขึ้น เพื่อหาแนวทางสร้างความเข้มแข็งในการบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สมาชิกสหกรณ์ สังคม และประเทศชาติ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย
2. เพื่อศึกษาความสอดคล้องของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย กับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อยืนยันองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย
4. เพื่อสร้างแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) โดยผู้วิจัยใช้ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ บุคลากรในสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย จำนวน 161 แห่ง โดยแบ่งเป็น ผู้จัดการจำนวน จำนวน 161 คน และเจ้าหน้าที่ จำนวน 961 คน รวมทั้งสิ้น 1,122 คน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

3.2.2.1 การสัมภาษณ์ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงจากผู้บริหาร จำนวน 10 คน

3.2.2.2 การตอบแบบสอบถาม กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม โดยใช้ สูตรการคำนวณของ Taro Yamane (1973 : 727) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เป็นผู้จัดการสหกรณ์ จำนวน 115 คน และเจ้าหน้าที่จำนวน 282 คน รวมทั้งสิ้น 397 คน

3.2.2.3 การสนทนากลุ่ม ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงจากผู้จัดการ จำนวน 10 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเพื่อศึกษาตัวแปร การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย

3.3.2 แบบสอบถามเพื่อศึกษาองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย

3.3.3 แบบสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันและหาแนวทางการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย

3.4 วิธีการรวบรวมข้อมูล

3.4.1 สัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยผู้เชี่ยวชาญชุดที่ 1 เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย

3.4.2 สังเคราะห์วิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์ในข้อ 3.4.1 มาสร้างแบบสอบถามแล้วทำหนังสือขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ถึง ประธานกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 397 คน จาก 161 สหกรณ์

3.4.3 ผู้วิจัยแจกและเก็บแบบสอบถามองค์ประกอบขององค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย กลับคืนด้วยตนเอง และส่งกลับทางไปรษณีย์ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย

3.4.4 จัดให้มีการสนทนากลุ่ม เพื่อยืนยันองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย และหาแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย โดยติดต่อขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ ชุดที่ 2 เชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

3.4.5 ดำเนินการบันทึกข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดในแถบบันทึกเสียง และปรับปรุงต้นแบบตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากการสนทนากลุ่ม และหาแนวทางการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ชุดที่ 2 นำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ

3.4.6 สรุปผลการวิจัย ตรวจสอบความถูกต้อง ในรายงานฉบับสมบูรณ์และเผยแพร่ต่อไป

3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย วิเคราะห์หาค่าทางสถิติ โดยใช้ ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และสถิติอ้างอิงด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)

3.5.2 ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ใช้การวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสัมภาษณ์

3.5.3 ข้อมูลที่ได้รับจากการสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

3.6 ตัวแปร

การวิจัย หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยกำหนดตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

3.6.1 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

- 1) แนวคิดหลักธรรมาภิบาลขององค์กรในประเทศ
- 2) แนวคิดหลักธรรมาภิบาลขององค์กรต่างประเทศ
- 3) งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ
- 4) พระราชกฤษฎีกาการบริหารกิจการบ้านเมือง
- 5) ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับหลัก ธรรมาภิบาลในการบริหารของสหกรณ์ออม

ทรัพย์สาธารณสุขไทย

4. ผลการวิจัย

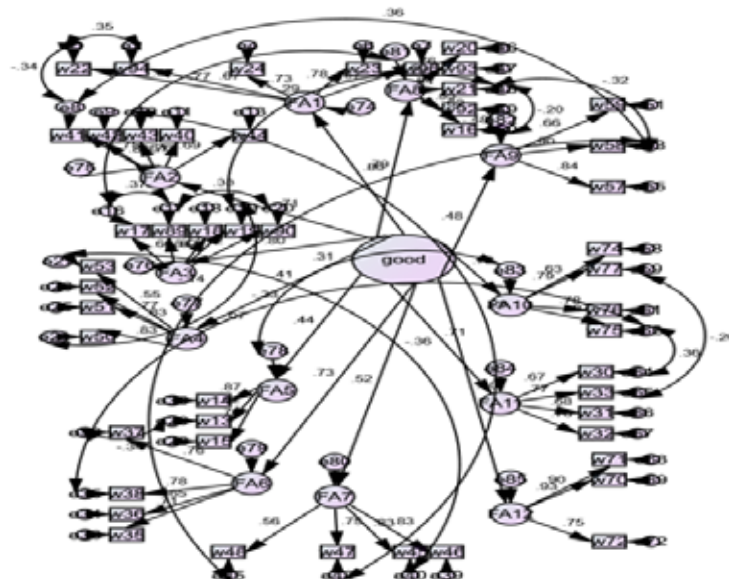
4.1 องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย พบว่า มีองค์ประกอบจำนวน 12 องค์ประกอบ และ 73 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) ความมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 7 ตัวแปร 2) การจัดการผลผลิต ประกอบด้วย 6 ตัวแปร 3) ความมีคุณธรรม ประกอบด้วย 7 ตัวแปร 4) วัฒนธรรมองค์กร ประกอบด้วย 7 ตัวแปร 5) หลักนิติธรรม ประกอบด้วย 4 ตัวแปร 6) การจัดการผลประโยชน์ ประกอบด้วย 7 ตัวแปร 7) การรับฟังข้อคิดเห็น ประกอบด้วย 7 ตัวแปร 8) บทบาทผู้นำ ประกอบด้วย 5 ตัวแปร 9) ความโปร่งใส ประกอบด้วย 6 ตัวแปร 10) ความรับผิดชอบ ประกอบด้วย 7 ตัวแปร 11) การปรับปรุง ประกอบด้วย 4 ตัวแปร และ 12) กระบวนการควบคุมและกำกับ ประกอบด้วย 6 ตัวแปร

4.2 การตรวจสอบความสอดคล้องของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยสร้างโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยัน อันดับที่ 2 ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย จำนวน 2 ครั้ง เนื่องจากการวิเคราะห์โมเดลองค์ประกอบครั้งที่ 1 เมื่อโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์แล้ว พบว่า ค่าอำนาจนัยองค์ประกอบตัวแปรสังเกตได้บางตัวต่ำกว่าเกณฑ์ 0.5 จึงตัดออกแล้ว และนำตัวแปรสังเกตได้ ที่มีอำนาจนัยองค์ประกอบมากกว่า 0.5 มาสร้างโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันครั้งที่ 2 รายละเอียดผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ลำดับ	ชื่อองค์ประกอบ	ครั้งที่ 1			ครั้งที่ 2		
		จำนวน ตัวแปร สังเกตได้	สัมประสิทธิ์ การถดถอย มาตรฐาน	p-value	จำนวน ตัวแปร สังเกตได้	สัมประสิทธิ์ การถดถอย มาตรฐาน	p-value
1	ความมีประสิทธิภาพ	7 ตัว	0.867	-	5 ตัว	0.869	-
2	การจัดการผลผลิต	6 ตัว	0.750	<0.001	5 ตัว	0.717	<0.001
3	ความมีคุณธรรม	7 ตัว	0.785	<0.001	5 ตัว	0.767	<0.001
4	วัฒนธรรมองค์กร	7 ตัว	0.451	<0.001	4 ตัว	0.420	<0.001
5	หลักนิติธรรม	4 ตัว	0.419	<0.001	3 ตัว	0.435	<0.001
6	การจัดการผลประโยชน์	7 ตัว	0.765	<0.001	4 ตัว	0.736	<0.001
7	การรับฟังข้อคิดเห็น	7 ตัว	0.575	<0.001	4 ตัว	0.532	<0.001
8	ภาวะผู้นำ	5 ตัว	0.771	<0.001	5 ตัว	0.758	<0.001
9	ความโปร่งใส	6 ตัว	0.503	<0.001	3 ตัว	0.483	<0.001
10	ความรับผิดชอบต่อ	7 ตัว	0.781	<0.001	4 ตัว	0.728	<0.001
11	การปรับปรุง	4 ตัว	0.691	<0.001	4 ตัว	0.721	<0.001
12	กระบวนการควบคุม และกำกับ	6 ตัว	0.414	<0.001	3 ตัว	0.395	<0.001

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาล ของสหกรณ์ออมทรัพย์
 สาธารณสุขไทย ครั้งที่ 2
 แสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

4.3 การยืนยันองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลในการบริหารของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย พบว่า ผู้เชี่ยวชาญยืนยันองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลในการบริหารของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย โดยมีความเห็นสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน

4.4 การสร้างแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 29 แนวทาง ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการบริหาร ประกอบด้วย 7 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 การบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลให้มีประสิทธิภาพ ตามหลักเศรษฐศาสตร์

แนวทางที่ 2 การเปิดโอกาสให้บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบาย ยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ และวางแผนกลยุทธ์

แนวทางที่ 3 การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจอย่างเท่าเทียมกันทั้งทางตรงและทางอ้อม

แนวทางที่ 4 การวางแผนการใช้ทรัพยากร คือ คน วัสดุ

แนวทางที่ 5 การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

แนวทางที่ 6 การแบ่งแยกงาน ชี้แจงขอบข่ายภาระงาน และมอบหมายบุคลากรทำงานชัดเจน

แนวทางที่ 7 การกำกับดูแลที่ดีในการปฏิบัติงาน

ด้านที่ 2 ด้านการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 การสนับสนุนให้บุคลากรในสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดความถูกต้องดีงาม

แนวทางที่ 2 การบริหารงานด้านต่าง ๆ อย่างเปิดเผยและโปร่งใส

แนวทางที่ 3 การสร้างสำนักความรับผิดชอบของบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่

แนวทางที่ 4 การมอบหมายของผู้บริหารสหกรณ์ยึดหลักความเสมอภาค

ด้านที่ 3 ด้านการเพิ่มสมรรถนะ ประกอบด้วย 6 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 การส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการปฏิบัติงานแบบมุ่งเน้นผลงาน

แนวทางที่ 2 การจัดระบบติดตามตรวจสอบประเมินผลโดยรับฟังความคิดเห็นจากสมาชิก

แนวทางที่ 3 การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ และควบคุมให้มีการดำเนินการตามกำหนด

แนวทางที่ 4 การเอาใจใส่ดูแลสร้างขวัญกำลังใจบุคลากรในสหกรณ์อย่างเป็นธรรม

แนวทางที่ 5 การควบคุมให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานเต็ม ความรู้ เต็มความสามารถและเต็มเวลา

แนวทางที่ 6 การประเมินความพึงพอใจผู้ใช้บริการ

ด้านที่ 4 ด้านเทคโนโลยี ประกอบด้วย 4 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 การลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานด้วยเทคโนโลยี

แนวทางที่ 2 การให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ให้บุคคลที่

เกี่ยวข้องได้รับทราบ

แนวทางที่ 3 การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ เปิดเผยข้อมูลด้านต่าง ๆ ผู้เกี่ยวข้อง กับสหกรณ์ด้วยวิธีการต่าง ๆ

แนวทางที่ 4 การปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศให้มีความถูกต้องเป็นปัจจุบันตรงกับความเป็นจริงพร้อมเปิดเผยแก่สมาชิก

ด้านที่ 5 ด้านการสร้างองค์กร ประกอบด้วย 8 แนวทาง ดังนี้

- แนวทางที่ 1 การสร้างระบบเครือข่ายส่งเสริมคุณธรรมในสหกรณ์และระหว่างสหกรณ์
- แนวทางที่ 2 การรณรงค์ให้มีการใช้หลักคุณธรรมในทุกระดับ
- แนวทางที่ 3 การพิจารณาตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ โดยยึดระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- แนวทางที่ 4 การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในสหกรณ์
- แนวทางที่ 5 การให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินในปัญหาสำคัญของสหกรณ์
- แนวทางที่ 6 การแจ้งหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการพิจารณาความดีความชอบให้บุคลากรได้ทราบอย่างทั่วถึง
- แนวทางที่ 7 การเสริมสร้างความสามัคคีในสหกรณ์
- แนวทางที่ 8 การเสริมสร้างความซื่อสัตย์ สุจริต จริงใจ อุดม มีระเบียบวินัย

5. อภิปรายผล

5.1 องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย ผลการศึกษา พบว่าองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยมีองค์ประกอบจำนวน 12 องค์ประกอบหลักประกอบด้วย 1) ความมีประสิทธิภาพ 2) การจัดการผลผลิต 3) ความมีคุณธรรม 4) วัฒนธรรมองค์กร 5) หลักนิติธรรม 6) การจัดการผลประโยชน์ 7) การรับฟังข้อคิดเห็น 8) บทบาทผู้นำ 9) ความโปร่งใส 10) ความรับผิดชอบ 11) การปรับปรุง และ 12) กระบวนการควบคุมและกำกับ และประกอบด้วยตัวแปร 73 ตัวแปร อภิปรายผลได้ ดังนี้

5.1.1 องค์ประกอบด้านความมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ เฉลียว บุรีภักดี และนิสารัตน์ ศิลปเดช. (2546). ที่กล่าวว่า ระบบที่มีประสิทธิภาพ คือ มีผลผลิตตรงตามที่ตั้งความมุ่งหมายไว้มีกระบวนการทำงานแม่นยำตรงต่อการก่อให้เกิดผลผลิต ไม่วกวน ไม่สูญเปล่า ระดับของความรับผิดชอบต่อควรจะได้มีการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ภาระหน้าที่ของหน่วยนั้น ๆ ระดับกระทรวง อันมีรัฐมนตรีและปลัดกระทรวงเป็นผู้รับผิดชอบ ระดับกรมอันมีอธิบดีเป็นผู้รับผิดชอบ และระดับตัวนักเรียนซึ่งนักเรียนแต่ละคนรับผิดชอบ ถ้าแต่ละหน่วยเหล่านี้ดำเนินงานในความรับผิดชอบต่อตนเองจนเกิดประสิทธิภาพ ก็มั่นใจได้ว่าระบบงานการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศจะมีประสิทธิภาพ

5.1.2 องค์ประกอบด้านการจัดการผลผลิต สอดคล้องกับ เฉลียว บุรีภักดี และนิสารัตน์ ศิลปเดช. (2546). ที่กล่าวว่า ระบบที่มีประสิทธิภาพ คือ มีผลผลิตตรงตามที่ตั้งความมุ่งหมายไว้มีกระบวนการทำงานแม่นยำตรงต่อการก่อให้เกิดผลผลิต ไม่วกวน ไม่สูญเปล่า ระดับของความรับผิดชอบต่อควรจะได้มีการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ภาระหน้าที่ของหน่วยนั้น ๆ ระดับกระทรวง อันมีรัฐมนตรีและปลัดกระทรวงเป็นผู้รับผิดชอบ ระดับกรมอันมีอธิบดีเป็นผู้รับผิดชอบ และระดับตัวนักเรียนซึ่งนักเรียนแต่ละคนรับผิดชอบถ้าแต่ละหน่วยเหล่านี้ดำเนินงานในความรับผิดชอบต่อตนเองจนเกิดประสิทธิภาพก็มั่นใจได้ว่าระบบงานการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศจะมีประสิทธิภาพ

5.1.3 องค์ประกอบด้านความมีคุณธรรม สอดคล้องกับ วัช ภูษิตโภยโคย. (2551). ที่กล่าวถึงหลักคุณธรรมว่า เป็นการบริหารที่ดีผู้บริหารจะต้องมีคุณธรรมมีความเป็นกลางไม่เห็นแก่ฝ่ายใดไม่เอาใจเอาเปรียบไม่ว่าจะเป็นผู้ร่วมงานหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทำนองเดียวกันผู้ที่เกี่ยวข้องก็จะต้องเห็นแก่กิจการเป็นหลักคำนึงถึงผลประโยชน์ของทุกฝ่ายไม่เลือกปฏิบัติความเป็นธรรมก็จะเกิดขึ้นในการบริหารกิจการคุณ ธรรมนี้จะมุ่งหวังมีแต่

ฝ่ายเดียวมิได้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจการทุกฝ่ายโดยเฉพาะผู้ถือหุ้นใหญ่ก็จะต้องมีคุณธรรมคุณเดียวกันไม่บีบบังคับผู้บริหารให้ทำงานเพื่อประโยชน์ของตนเองเท่านั้น ปัญหาเรื่องการดูแลผู้ถือหุ้นส่วนน้อยก็จะต้องไม่มีการบริหารงานและการดำเนินธุรกิจก็จะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่ายไม่ลำเอียงไม่มีการเลือกปฏิบัติ

5.1.4 องค์ประกอบด้านวัฒนธรรมองค์กรสอดคล้องกับ ทิรัศม์ชญา พิพัฒเพ็ญ และคณะ. (2557) ที่ได้ให้ความหมายของประสิทธิผลว่า เป็นการสมดุลอย่างดีที่สุดระหว่างกิจกรรมด้านการปรับตัว และการรักษาสภาพ

5.1.5 องค์ประกอบด้านหลักนิติธรรม สอดคล้องกับ ธวัช ภูษิตโทยโคย. (2551). ที่กล่าวว่า หลักนิติธรรม คือ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชนการดำเนินกิจการและการบริหารธุรกิจ ก็ต้องเป็นไปตามกฎระเบียบระบบข้อบังคับหรือนโยบายที่กำหนดขึ้น จะออกนอกกรอบหรือออกนอกกรอบไม่ได้ ผู้บริหารจะต้องตระหนักอยู่เสมอว่า การบริหารธุรกิจไม่ต่างอะไรกับการขับรถบนท้องถนน จะต้องถูกกฎจราจรไม่สร้างความเดือดร้อนให้บุคคลอื่นที่ใช้ถนนร่วมกัน กฎ ระเบียบ เป็นเรื่องที่ฟังดูแล้วดี แต่มักจะมีปัญหาในทางปฏิบัติ ผู้บริหารจะต้องให้พนักงานของตนปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับหรือนโยบายนั้นใด คนอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจการก็อยากให้ผู้บริหารปฏิบัติในทำนองเดียวกัน ผู้บริหารจึงต้องสร้างตัวอย่างที่ดีให้เกิดขึ้นในองค์กร ด้วยการอยู่ในกรอบเสมอบุคคลทุกฝ่าย ในองค์กรจะได้ถือเป็นการกำกับดูแลก็จะง่ายขึ้น และไม่เป็นภาระต่อกิจการมากนัก

5.1.6 องค์ประกอบด้านการจัดผลประโยชน์ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Hoffman, K. D., & Bateson, J. E. G. (2006)8 พบว่า การบริการเป็นกิจกรรมผลประโยชน์หรือความพึงพอใจที่สนองความต้องการของผู้มารับบริการ โดยต้องสร้างระบบการบริการที่มีคุณภาพซึ่งต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลักคือ ต้องรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้รับบริการอย่างต่อเนื่อง ให้บริการที่น่าเชื่อถือไว้วางใจบริการที่เป็นไปตามที่ให้สัญญาหรือตามที่เสนอไว้ รูปแบบการให้บริการที่หลากหลายจะต้องไม่ลดคุณภาพบริการหลักที่มีอยู่เดิม การให้บริการต้องมีการปรับปรุงได้ดีขึ้น เสนอบริการที่เกินความคาดหวังแก่ผู้รับบริการ ทีมงานต้องพร้อมเสมอให้มีการวิจัยเกี่ยวกับการให้บริการของเจ้าหน้าที่ และรูปแบบการบริการต้องมีรูปแบบที่พิเศษอยู่ในระดับเป็นผู้นำในการบริการนั้น ๆ

5.1.7 องค์ประกอบด้านการรับฟังข้อคิดเห็น สอดคล้องกับ สุทัตสนา สุทธิกุลสมบัติ. (2552). ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมคือ การตัดสินใจที่สำคัญในสังคมและสร้างความสามัคคีให้เกิดกับประชาชนการมีส่วนร่วมสามารถทำได้โดยอิสระไม่มีการบังคับสมาชิกเต็มใจให้ความร่วมมือด้วยตนเองหรือมีส่วนร่วมผ่านหน่วยงานสถาบันหรือผู้แทนตามระบอบประชาธิปไตย

5.1.8 องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำ สอดคล้องกับ ธวัช ภูษิตโทยโคย. (2551). กล่าวถึงหลักคุณธรรมว่า เป็นการบริหารที่ดี ผู้บริหารจะต้องมีคุณธรรมมีความเป็นกลางไม่เห็นแก่ฝ่ายใดไม่เอาัดเอาเปรียบไม่ว่าจะเป็นผู้ร่วมงานหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในทำนองเดียวกันผู้ที่เกี่ยวข้องก็จะต้องเห็นแก่กิจการเป็นหลักคำนึงถึงผลประโยชน์ของทุกฝ่าย ไม่เลือกปฏิบัติ ความเป็นธรรมก็จะเกิดขึ้นในการบริหารกิจการคุณธรรมนี้จะมุ่งหวังมิแต่ฝ่ายเดียวมิได้ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจการทุกฝ่ายโดยเฉพาะผู้ถือหุ้นใหญ่ก็จะต้องมีคุณธรรมคุณเดียวกัน ไม่บีบบังคับผู้บริหารให้ทำงานเพื่อประโยชน์ของตนเองเท่านั้น ปัญหาเรื่องการดูแลผู้ถือหุ้นส่วนน้อยก็จะต้องไม่มีการบริหารงานและการดำเนินธุรกิจก็จะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่ายไม่ลำเอียงไม่มีการเลือกปฏิบัติ และสอดคล้องกับ แนวคิด Hersay, P., & Blanchard, K. H. (1988).10 ในทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์นั้น ก็มีความสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล เช่น ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วม หลักคุณธรรมหลักคัมค่า หลักนิติธรรม

5.1.9 องค์ประกอบด้านความโปร่งใสสอดคล้องกับ ธวัช ภูษิตโยโดย. (2551).6 ที่พบว่า ความโปร่งใส เป็นหัวใจที่จะทำให้การดำเนินธุรกิจมีความชอบธรรมและเป็นประโยชน์ทุกฝ่าย ไม่มีการปิดบังซ่อนเร้น บิดเบือน หรือเอาแต่ประโยชน์ส่วนตัว อย่างไรก็ตามความโปร่งใสจะเกิดขึ้นได้ไม่เพียงแต่จะมีระบบการกำกับดูแลที่ดีและมีผู้บริหารที่สุจริตมีคุณธรรมเท่านั้น ผู้เกี่ยวข้องกับกิจการทั้งหลายก็เป็นส่วนสำคัญที่จะต้องมีความรู้ในเรื่องของการโปร่งใสและพร้อมที่จะให้ความสนับสนุนด้วยความเข้าใจและเห็นใจในทุกวิถีทางมิใช่ปล่อยปะละเลยหรือดำเนินการเกินเหตุจนกลับกลายเป็นว่าความโปร่งใสเป็นภัยหรือมีผลลบต่อผู้ปฏิบัติ เข้าทำนองยิ่งพูดความจริงเท่าใดยิ่งเป็นภัยต่อตัวเท่านั้น ในขณะที่เดียวกันผู้บริหารก็ต้องรู้จักทำใจยอมรับการตำหนิผิดพลาด และต้องพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขที่สำคัญจะต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นหากทุกฝ่าย พร้อมเช่นนี้ระบบการกำกับดูแลจึงจะเป็นไปได้ความโปร่งใสในการดำเนินธุรกิจจะเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง

5.1.10 องค์ประกอบด้านความรับผิดชอบ สอดคล้องกับ ชนะศักดิ์ ยูวบูรณ์. (2546)11 กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบ (Accountability) ของหลักธรรมาภิบาลของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตนเอง

5.1.11 องค์ประกอบด้านการปรับปรุง สอดคล้องกับ ธีรยุทธ บุญมี. (2549) ที่ให้ความหมายว่า เป็นการมอบอำนาจการเมือง การปกครองแบบใหม่ที่ไม่แข็งทื่อตายตัว แต่ให้มีปฏิสัมพันธ์กับภาคประชาชนและให้มีลักษณะแยกย่อยมากขึ้น ทุกส่วนต้องการปฏิรูป ต้องมีการปรับโครงสร้างราชการให้ดีขึ้น ให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น และประชาชนต้องการให้มีการตรวจสอบโดยสื่อมวลชน และนักวิชาการ ธรรมาภิบาลเป็นกระบวนการความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างภาครัฐ สังคม เอกชน และประชาชน ซึ่งทำให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีความร่วมมือของฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

5.1.12 องค์ประกอบด้านกระบวนการควบคุมและกำกับ สอดคล้องกับ สถาบันพระปกเกล้า. (2545).13 กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม เป็นหลักของการกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ รวมตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากประชาชน ซึ่งมีหลักการย่อย 4 หลักการคือ 1) หลักการให้ข้อมูลข่าวสาร 2) หลักการรับฟังความคิดเห็น 3) หลักการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและ 4) หลักการพัฒนาขีดความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชนและยังสอดคล้องกับ สุตจิต นิमितกุล 14 องค์ประกอบในการเสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีของกระทรวงมหาดไทย มี 11 องค์ประกอบ คือ การมีส่วนร่วม ความยั่งยืน สิ่งที่ชอบธรรม ความโปร่งใส ความเป็นธรรมและความเสมอภาคทางเพศ ความอดทนอดกลั้น หลักนิติธรรม ความรับผิดชอบ และการเป็นผู้นำกับดูแล

5.2 อภิปรายผลการตรวจสอบความสอดคล้องของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารของสภกรณ์อ้อมทรัพย์ สาธารณสุขไทย กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัย ได้ตรวจสอบองค์ประกอบที่ได้มาจากการวิจัยมีความน่าเชื่อถือ นำไปใช้ได้ สามารถอ้างอิงในหลักการวิจัยได้ และเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิ

บาลของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยอย่างแท้จริง ผลการศึกษาดังกล่าว อาจมีผลมาจากผู้บริหารได้แก่ ประธานกรรมการ กรรมการดำเนินการและผู้ตรวจสอบกิจการของสาธารณสุขสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย มีพื้นฐาน ความรู้และประสบการณ์ในการพัฒนาคุณภาพองค์กรและบุคลากร เช่น PMQA. , HA., JCI. หรือคุณภาพ รพ.สต.ติดดาว และสหกรณ์บางแห่งก็พัฒนาคุณภาพสหกรณ์ดำเนินการตามนโยบายของนายทะเบียน ภาครัฐหรือชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย เช่น สหกรณ์สีขาو ธรรมาภิบาลในสหกรณ์ออมทรัพย์ จึงมีผลทำให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย มีคุณภาพในระดับหนึ่ง สอดคล้องกับ สัมมา ธรณิธย์ (2553: 162) การบริหารการจัดการดูแลประโยชน์ซึ่งกันและกันระหว่างภาครัฐ ภาคสังคมภาคเอกชนและประชาชนทั่วไปในทุก ๆ ด้าน และทุก ระดับ เพื่อให้มีการวางกรอบการทำงานอย่างเป็นระบบที่มีความสัมพันธ์วิธีการ และมีเครื่องมือที่ก่อให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่ดี ด้วยความเป็นธรรม เคารพ สิทธิอย่างเสมอภาค มีระบบและการใช้กฎหมายที่ยุติธรรมมีความรับผิดชอบ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม มีความโปร่งใส มีความคงเส้นคงวา สามารถตรวจสอบได้รับรู้ได้ เมื่อตัดสินใจแล้วเปิดเผยเหตุผลได้ การใช้อำนาจมี ที่มาที่ไปอย่างเปิดเผยชัดเจน และสามารถสั่งการได้อย่างไม่มีข้อจำกัด

5.3 การยืนยันองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลในการบริหารของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญยืนยันองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลในการบริหารของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย โดยมีความเห็นสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน

5.4 ผลการสร้างแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย พบว่า มีแนวทางการพัฒนา แบ่งเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย 29 แนวทาง ได้แก่ 1) ด้านการบริหาร จำนวน 7 แนวทาง 2) ด้านการเรียนรู้ จำนวน 4 แนวทาง 3) ด้านการเพิ่มสมรรถนะ จำนวน 6 แนวทาง 4) ด้านการด้าน เทคโนโลยี จำนวน 4 แนวทาง และ 5) ด้านการด้านการสร้างองค์กร จำนวน 8 แนวทาง จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย ประกอบด้วย 12 องค์ประกอบซึ่ง สอดคล้องกับทฤษฎีและผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง รวมถึงได้แนวทางหลักธรรมาภิบาลในการบริหารแบ่งเป็น 5 ด้าน 29 แนวทางนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าในสภาวะปัจจุบันสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยและขบวนการสหกรณ์มีวิกฤติ ศรัทธาในสังคมไทยและด้วยการบริหารที่ในหลายรูปแบบที่แตกต่างกันทำให้เกิดปัญหาของสหกรณ์เป็นอย่างมาก ควรนำหลักธรรมาภิบาลในการบริหารของสหกรณ์มาเป็นแนวทางในการสร้างความเข้มแข็งของสหกรณ์ออมทรัพย์ สาธารณสุขไทยและขบวนการสหกรณ์อย่างจริงจัง โดยที่ประธานกรรมการ กรรมการดำเนินการและผู้ตรวจสอบ กิจการและผู้จัดการของสาธารณสุขสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย นำผลการศึกษาดังกล่าว ไปใช้ให้สอดคล้อง เหมาะสมกับ ความรู้และประสบการณ์ในการพัฒนาคุณภาพองค์กรและบุคลากร เช่น PMQA. , HA., JCI. หรือคุณภาพ รพ.สต.ติดดาว สหกรณ์สีขาอ ธรรมาภิบาลสหกรณ์ออมทรัพย์ เพื่อพัฒนาคุณภาพสหกรณ์ เพื่อประโยชน์ ของสมาชิก สหกรณ์ สังคม และประเทศชาติต่อไป

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

6.1.1 ผู้จัดการหรือผู้บริหารสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยควรนำองค์ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย ที่ได้จากการวิจัย เป็นองค์ประกอบที่ เกิดจากการวิเคราะห์ตามหลักการทางสถิติ ซึ่งเป็นไปได้ที่จะมีจำนวน มากกว่าหรือน้อยกว่าแนวคิดทฤษฎีที่มีมาก่อน อยู่แล้ว ไปกำหนดเป็นองค์ประกอบการดำเนินงานในการบริหารสหกรณ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สมาชิกและ สหกรณ์

6.1.2 ผู้จัดการหรือผู้บริหารสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยควรนำองค์ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย ที่ได้จากการวิจัย องค์ประกอบ 12 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความมีประสิทธิภาพ 2) การจัดการผลผลิต 3) ความมีคุณธรรม 4) วัฒนธรรมองค์กร 5) หลักนิติธรรม 6) การจัดการผลประโยชน์ 7) การรับฟังข้อคิดเห็น 8) บทบาทผู้นำ 9) ความโปร่งใส 10) ความ รับผิดชอบ 11) การปรับปรุง และ 12) กระบวนการควบคุมและกำกับ นำไปกำหนดเป็นนโยบาย ยุทธศาสตร์ สู่ การปฏิบัติงานของสหกรณ์เพื่อให้สมาชิกร่วมปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน

6.1.3 ผู้จัดการหรือผู้บริหารสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยควรนำแนวทางการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล ที่ได้จากการวิจัย ประกอบด้วย แนวทางการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาล แบ่งเป็น 5 ด้าน จำนวน 29 แนวทาง ไปประยุกต์ใช้ภายในหน่วยงานและจัดทำเป็นแผนพัฒนาคุณภาพ/แผนปฏิบัติงานประจำปีของ สหกรณ์ให้เป็นแนวปฏิบัติที่ต่อเนื่อง

6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรมีการนำแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ออมทรัพย์ สาธารณสุขไทย ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ไปทดลองใช้กับ ประชากรที่เป็น สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์วิชาชีพอื่น หรือสหกรณ์ประเภทอื่นเพื่อความเหมาะสมกับการพัฒนาบุคลากรของสหกรณ์นั้นๆ

6.2.2 เพื่อให้เกิดความชัดเจนในผลการวิจัย จึงควรมีการศึกษาในลักษณะที่ตัวแปร องค์ประกอบ แต่ละตัวสามารถส่งผลซึ่งกันและกัน และให้ได้องค์ประกอบที่เหมาะสมของหลักธรรมาภิบาล ที่สอดคล้องกับ สภาพความเป็นจริงของบริบทสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

6.2.3 ควรมีการวิจัย สหกรณ์ออมทรัพย์วิชาชีพอื่น ๆ ด้วย เพราะจะได้เกิดการเปรียบเทียบ ผลการวิจัยถึงตัวแปรสาเหตุอื่น ๆ ว่ามีตัวแปรสาเหตุอื่นใดที่ส่งผลต่อทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ สหกรณ์ออมทรัพย์เหล่านั้น เพื่อจะได้หาองค์ประกอบและแนวทางทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ ถูกต้องและเหมาะสมกับสหกรณ์ออมทรัพย์ แล้วจึงนำมาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยในครั้งนี้

6.2.4 เพื่อให้เกิดความชัดเจนในผลการวิจัย จึงควรมีการศึกษาในลักษณะที่ตัวแปรแต่ละตัวสามารถส่งผลซึ่งกันและกันได้ หรือมีอิทธิพลย้อนกลับได้ จะเป็นการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

7. เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2554). นโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดีของกรมส่งเสริมสหกรณ์.

กรุงเทพมหานคร: สุขุมวิท มีเดีย มาร์เก็ตติ้ง.

บุญใจ ศรีสถิตนรากุล. (2544). ระเบียบการวิจัยทางพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประสิทธิ์ ดำรงชัย.(2558).ทิศทางประเทศไทยในการสร้างธรรมาภิบาลและการแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.meechaithailand.com>. 3 ธันวาคม 2558.

บวรศักดิ์ อุวรรณโน. (2542).การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย.กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน. เฉลียว บุรีภักดี และนิศารัตน์ ศิลปเดช. (2546). ชุดการศึกษาค้นคว้ารายวิชาทรัพยากรมนุษย์กับการพัฒนา. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี. (เอกสารอัดสำเนา).

ธวัช ภูษิตโกยโคย. (2551). ความโปร่งใสจะเป็นจริงได้อย่างไร. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://www.Thairat.Orth/thaiv/article/transparent.html>. 25 พฤษภาคม 2558.

ทริศม์ชญา พิพัฒเพ็ญ และคณะ. (2557). การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติราชการของเทศบาลนครสงขลา. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

Hoffman, K. D., & Bateson, J. E. G. (2006). Services marketing: Concepts, strategies, & Cases. Mason. OH: Thomson South-Western.

Hersay, P, & Blanchard, K. H. (1988). Management of organizational behavior. 10th U.S.A.: Prentice – hall.